

22 роки. Дослідження проводилось за допомогою психосемантичних методів.

В ході факторного аналізу було отримано такі результати:

1. У групах з *нерівномірним* статевим розподілом хлопці надають перевагу дівчатам з *іншої* групи, відповідно дівчат зі *своєї* групи вони знецінюють, сприймають переважно як сексуальний об'єкт. Дівчата в аналогічній ситуації, навпаки, асексуалізують хлопців.

Можна припустити, що таке ставлення до осіб чоловічої статі утворилось через те, що на несвідомому рівні студентки не бажають конфліктувати між собою; знецінення виступає в якості захисної поведінки, яка покликана, по-перше, знизити напругу у спілкуванні між собою і, по-друге, штучно зменшити сексуальну привабливість (і напругу) у ставленні до представників протилежної статі.

2. Дещо інша ситуація прослідковується у групах з *рівномірним* статевим розподілом. Хлопці і дівчата сприйматимуть один одного здебільшого відповідно до їхніх інтелектуальних та особистісних якостей. Причому вони більше симпатизують представникам протилежної статі у своїй групі, оскільки мають змогу більше з ними спілкуватися.

Можна припустити, що таке ставлення замовлене тим, що у групі не існує гострої сексуальної конкуренції, і хлопці отримують нагоду почуватися поруч із дівчатами більш вільно, не перейматися жорсткими внутрішньогруповими правилами спілкування з ними.

Список літератури:

1. Кон И. С. Введение в сексологию. – М.: Медицина, 1989. – 336
2. Мясищев В. Н. Психология отношений / Под ред. А. А. Бодалева. М.- Воронеж, 1995.
3. Бодалев А. А. Восприятие и понимание человека человеком. — М, 1982.

ОСОБЛИВОСТЕЙ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВЧИТЕЛІВ ЗОШ

Гончарук Вадим

студент 4 курсу соціально-психологічного факультету

Науковий керівник:

кандидат психологічних наук

О.С.Аврамчук

Для того, щоб перевірити гіпотезу нашого дипломного дослідження про те, що емоційне вигорання у більшості випадків присутнє у жінок – педагогів, ніж у чоловіків - педагогів, ми обрали

методику «Діагностика емоційного вигорання» (В.В. Бойко) [2] та «Шкалу реактивної та особистісної тривожності» (Ч.Д. Спілберга, Ю.Л. Ханіна) [1].

Дослідження проводилось в листопаді 2015 року. У дослідженні брало участь 20 педагогів у віці від 24-55 років, з яких 13 жінок та 7 чоловіків, Бердичівської ЗОШ №5 та Бердичівської ЗОШ №7.

За методикою «Діагностика емоційного вигорання» були отримані наступні результати з 13 опитаних жінок:

- «Резистенція»: фаза не сформувалася – 76,9% (10 досліджуваних), фаза в стадії формування – 23,1% (3 досліджуваних);
- «Виснаження»: фаза не сформувалася – 76,9% (10 досліджуваних), фаза в стадії формування – 23,1% (3 досліджуваних);
- «Напруженість»: фаза не сформувалася – 92,3% (12 досліджуваних), фаза в стадії формування – 7,7% (1 досліджуваних).

За методикою «Діагностика емоційного вигорання» були отримані наступні результати з 7 опитаних чоловіків:

- «Резистенція»: фаза не сформувалася – 100% (7 досліджуваних);
- «Виснаження»: фаза не сформувалася – 71,5% (5 досліджуваних), фаза в стадії формування – 28,5% (2 досліджуваних);
- «Напруженість»: фаза не сформувалася – 85,8% (6 досліджуваних), фаза в стадії формування – 14,2% (1 досліджуваних).

За «Шкалою реактивної та особистісної тривожності», були отримані наступні результати. Реактивна тривожність: з 13 опитаних жінок високий рівень – 15,3% (2 досліджуваних), помірний рівень – 84,7% (11 досліджуваних). З 7 опитаних чоловіків помірний рівень – 85,2% (6 досліджуваних), низький рівень – 14,8% (1 досліджуваний).

Особистісна тривожність: з 13 опитаних жінок високий рівень – 7,7% (1 досліджуваний), помірний рівень – 84,7% (11 досліджуваних), низький – 7,7% (1 досліджуваний). З 7 опитаних чоловіків високий рівень – 14,2% (1 досліджуваний), помірний рівень – 71,6% (5 досліджуваних), низький рівень – 14,2% (1 досліджуваний).

Для підтвердження гіпотези, крім психодіагностичного інструментарію, також було використано метод статистичної обробки даних за допомогою використання коефіцієнта кореляції Спірмена, який допоможе зіставити психологічні показники та

встановити кореляційні зв'язки.

Нами було встановлено, що коефіцієнт кореляції Спірмена у жінок становить:

– між реактивною тривожністю (РТ) та напруженістю (0,51) - зв'язок прямий та помірний, таким чином збільшення показника реактивної тривожності призводить до збільшення рівня напруженості;

– між РТ та резистенцією (-0,20) - зв'язок обернений та слабкий, таким чином збільшення показника реактивної тривожності не впливає на рівень резистенції, скоріше на рівень резистенції впливають інші фактори;

– між РТ та виснаженням (0,34) - зв'язок прямий та слабкий, таким чином збільшення показника реактивної тривожності не впливає на рівень виснаження, скоріше на рівень виснаження впливають інші фактори;

– між особистісною тривожністю (ОТ) та напруженістю (-0,26) - зв'язок обернений та слабкий, таким чином збільшення показника особистісної тривожності не впливає на рівень напруженості, скоріше на рівень напруженості впливають інші фактори;

– між ОТ та резистенцією (0,09) - зв'язок відсутній, таким чином збільшення показника особистісної тривожності не впливає на рівень резистенції, скоріше на рівень резистенції впливають інші фактори;

– між ОТ та виснаження (-0,37) - зв'язок обернений та слабкий, таким чином збільшення показника особистісної тривожності не впливає на рівень виснаження, скоріше на рівень виснаження впливають інші фактори.

Натомість у чоловіків: між реактивною тривожністю (РТ) та напруженістю (-0,53) - зв'язок обернений та помірний, таким чином збільшення показника реактивної тривожності призводить до збільшення рівня напруженості;

– між РТ та резистенцією (-0,41) - зв'язок обернений та помірний, таким чином збільшення показника реактивної тривожності призводить до збільшення рівня резистенції;

– між РТ та виснаженням (0,54) - зв'язок прямий та помірний, таким чином збільшення показника реактивної тривожності призводить до збільшення рівня виснаження;

– між особистісною тривожністю (ОТ) та напруженістю (-0,72) - зв'язок обернений та сильний, таким чином збільшення показника особистісної тривожності призводить до збільшення рівня напруженості;

– між ОТ та резистенцією (-0,75) - зв'язок обернений та сильний, таким чином збільшення показника особистісної тривожності призводить до збільшення рівня резистенції;

– між ОТ та виснаження (0,28) - зв'язок прямий та слабкий, таким чином збільшення показника особистісної тривожності не впливає на рівень виснаження, скоріше на рівень виснаження впливають інші фактори.

За t-критерієм Стьюдента для незалежних вибірок, який дозволяє нам порівняти середні значення двох незалежних між собою вибірок ми отримали такі результати:

– показник статистичної достовірності «напруженість» $p=0,6>0,05$ – є не статистично значимим;

– показник статистичної достовірності «резистенція» $p=0,01<0,05$ – резистенція між жінками та чоловіками є достовірною та не випадковою;

– показник статистичної достовірності «виснаження» $p=0,74>0,05$ – є не статистично значимим;

– показник статистичної достовірності «реактивна тривожність» $p=0,11>0,05$ – є не статистично значимим;

– показник статистичної достовірності «особистісна тривожність» $p=0,19>0,05$ – є не статистично значимим.

Як видно з результатів дослідження, гіпотеза не підтвердилась: емоційне вигорання у більшості випадків присутнє у чоловіків – педагогів, ніж у жінок – педагогів.

Список використаних джерел

1. Малкіна-Пих І. Г. Психосоматика: Довідник практичного психолога. - М.: Изд-во Ексмо., 2005.- С.58-62.
2. Райгородский Д.Я. (редактор-составитель). Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. - Самара: Издательский Дом «БАХРАХ», 1998.– С. 486-490.